

Eka suomi

Leena Kushtshenko • Teija Mertaranta

OPETUSHALLITUS

SISÄLLYS

1. PERHE

Minä olen Toni	6
Kuka sinä olet?	8
Piipon perhe	10
Puhelimessa	12
Perhekuva	14
Tonin syntymäpäiväjuhlat	16
Töihin	18
Runoja	20
Kirjalainaus: Renni ja Futardo	21

2. KOULU

Luokassa	22
Tunti alkaa	24
Lukujärjestys	26
Milla pitää käsitöistä	28
Keskustelu	30
Urheilupäivä	32
Fykeä	34
Runoja	36
Kirjalainaus: Minä ja Mozart	37

3. RUOKAILU, RUOAT

Koulun ruokalassa	38
Nyt syödään!	40
Viljelypalsta	42
Myyjäiset	44
Torilla	46

Kassajono	48
Kotiruokaa	50
Runoja	52
Kirjalainaus: Minä ja Mozart	53

4. OMA KEHO

Kapteeni käskee	54
Toni kaatuu	56
Tonilla on kuumetta	58
Ajanvaraus	60
Resepti	62
Suihkun jälkeen	64
Terveystoimittajan luona	66
Runoja	68
Kirjalainaus: Rokkisokki	69

5. PUKEUTUMINEN

Vaatteita netistä	70
Shortsit vai verkkarit?	72
Milla ompelee hameen	74
Tonin uudet talvivaatteet	76
Juhlamekko	78
Mistä vaatteet on tehty?	80
Perinteinen pukeutuminen	82
Runoja	84
Kirjalainaus: Minä ja Mozart	85

6. AIKA JA SÄÄ

Tonin päivä	86
Kuukaudet.....	88
Ilmansuunnat	90
Vuodenajat	92
Riita	94
Sähköpostia	96
Aikamatkailua	98
Runoja.....	100
Kirjalainaus: Renni ja Futardo.....	101

7. KOTI

Toni asuu kerrostalossa	102
Oma huone.....	104
Rappukäytävä	106
Avain hukassa	108
Siivouspäivä.....	110
Automatka	112
Mummolassa	114
Runoja.....	116
Kirjalainaus: Minä ja Mozart.....	117

8. KAUPUNKI

Koulumatka	118
Eläinkauppa	120
Postissa ja kioskillä.....	122
Pankkiautomaatti.....	124
Lentokentällä	126

Bussissa	128
Elokuviin.....	130
Runoja.....	132
Kirjalainaus: Minä ja Mozart.....	133

9. VAPAA-AIKA

Uimahallissa.....	134
Illalla kouluun	136
Tietokonepeli	138
Kirjastossa.....	140
Pelataan Afrikan tähteä	142
Talviliikuntaa	144
Harrastuksia	146
Runoja.....	148
Kirjalainaus: Renni ja Futardo.....	149

10. LUONTO, RETKET

Pyöräilemässä	150
Ongella	152
Maja	154
Retki eläintarhaan	156
Heureka.....	158
Luokkaretkellä.....	160
Suomenlinna	162
Runoja.....	164
Kirjalainaus: Rokkisokki	165
Kirjalainaus: Minä ja Mozart.....	166
Kirjalainaus: Renni ja Futardo.....	167

Minä olen Toni

äi-ti

i-sä

ve-li

sis-ko

Mi-nä o-len To-ni.

Mi-nä o-len To-ni.

Mi-nä o-len poi-ka.

Mi-nu-la on sis-ko ja ve-li.

Mi-nä o-len Mil-la.
 Mi-nä o-len tyt-tö.
 Mi-nul-la on kak-si vel-je-ä.

ta-lo

puu

kei-nu

hyp-py-na-ru

Nyt syödään

Oppilaat tulevat jonossa ruokalaan. He ottavat vuorollaan tarjottimen ja ruokailuvälineet.

Jauhe-liha-pastaa ja porkkana-raastetta!
Niistä minä tykkään!

Yäk! En halua pastaa. Voinko syödä näkkäriä?

Mutta Katja! Ota vain vähän, jos et pidä pastasta.

Tuossa ruuassa on varmasti sikaa.

Kyllä sinä voit ottaa sitä, Abdi! Siinä ei ole sianlihaa. Siinä on naudan jauhelihaa.

Hyvää ruokahuu-a kaikille!

Tonin uudet talvivaatteet

Toni herää aamulla ja katsoo ulos ikkunasta. Maa on aivan valkoinen.

- Äitii! Ulkona on satanut lunta! Toni huutaa.
- Ja talvivaatteesi ovat käyneet pieniksi. Meidän on ostettava sinulle uudet talvikengät ja talvihaalarit, toteaa äiti.

Aamiaisen jälkeen Toni ja äiti lähtevät ostoksille. Ensin he menevät kenkäkauppaan. Myyjä auttaa heitä löytämään sopivan kokoiset jalkineet.

Kirpputorilta äiti ja Toni etsivät talvivaatteita. Toni huomaa heti tummansiniset toppahousut ja toppatakin, jossa on karvareunainen huppu.

- Äiti, katso, nämä minä haluan.

Toni sovittaa housuja ja takkia. Ne ovat juuri oikean kokoiset. Hän pukeutuu uusiin talvivaatteisiinsa ja saapastelee iloisena äidin kanssa kotiin.

Kotona Toni kertoo Millalle, että äiti osti kengät kenkäkaupasta, mutta hän valitsi vaatteet kirpputorilta ihan itse.

Elokuviin

”Milloin mennään taas elokuvaan?” kysyi Milla lauantai-aamuna.

”Elokuvateatterissa oli mahtavaa!” innostui Toni.

”Siitä onkin jo aikaa, kun viimeksi kävimme elokuvissa”, puuttui isä puheeseen.

”Minä pirautan Pekan vanhemmille, jos he voivat ottaa vauvan hoitoon”, äiti alkoi järjestää.

Piipot lähtivät elokuvaan hyvissä ajoin. He lunastivat liput lippukassalta. Sitten he ostivat naposteltavaa. Äiti ja isä istuivat odottamaan. Toni ja Milla kävelivät aulassa ja katselivat elokuvamainoksia. Molemmilla oli popcorn-pakkaus toisessa ja limsamuki toisessa kädessä.

Elokuvasalin ovi avautui. Ovella kaikki näyttivät lippunsa. Piippojen paikat olivat permannolla yhdeksännellä rivillä. Parvekkeella ei ollut vierekkäisiä paikkoja. Istuimen käsinojassa oli syvennykset limsamukia ja popcorn-pakkausta varten. Koko ajan tuli lisää ihmisiä saliin. Valot alkoivat himmetä. Mainokset rävähtivät vauhtiin.

Lopulta valot sammuivat kokonaan. Elokuva alkoi.

Yhdestä reiästä sisään menee,
viidestä tulee ulos.

Lökäpöksyt ja hännystakit

Lökäpöksyt, riihipaidat,
farkut kapeat ja kaidat.
Liivit tehdään lännen malliin,
niissä sopii mennä talliin.
Mistä löytyy kunnan lakki,
jos on yllä hännystakki?

Menin Saksaan

Menin Saksaan, sain saappaat.
Tulin Ruotsiin, sain rukkaset.
Tulin Suomeen, sain sukat.
Pesin, paikkasin,
panin aidalle kuivumaan.
Varas vei!

Helakisa, Kaarina:
Suomen lasten runotar, Otava

Märkä sakki

Parempi kuin karamelli
lapsista on savivelli.
Niinkös, niinkös, niinkös, että
missä vain on kuravettä,
siellä hurjat huudot soivat,
siellä lapset ilakoivat.
ihan märkä koko sakki!

Haavio, Martti:
Iloinen lorukirja, WSOY

Tikan takit

Tikkas tikka tikkitakin,
tik-tik-tik-tik tilkkutakin.
tillin tallin tilkkutakin.

Taas tikkas tikka tikkitakin,
tok-tok-tok-tok toppatakin,
toperaisen toppatakin
tikkitakki talvitakki

Taas tikkas tikka tikkitakin,
tak-tak-tak-tak talvitakin,
tappuraisen talvitakin.

Tulipa tikalle takkeja:
tikkitakki tilkkutakki,
tikkitakki toppatakki,

Paakkanen, Kaija:
Leikkimökin runokoppa, Otava

Vastaus: Sormikas

Sinisen paljettimekon hän vetäisi päänsä yli niin rajusti että yksi diananutturaa pitelevä pinni takertui mukaan. Hän nyhti irti loputkin hiusneulat ja ravisteli tukkansa suoraksi. Mekon hän heitti mytyssä tuolille ja antoi sen valahtaa lattialle, hän ei nyt jaksanut kumartua nostamaan sitä ylös.

Juuli vaihtoi päälleen lämpimän collegen, ja vaaleanpunainen mikkihiiripusero päällä hän etsi kännykkäänsä. Missä se oli? Ainakaan kännykkä ei ollut mukana koululla, hän oli unohtanut ottaa sen. Viimein puhelin löytyi repun sivutaskusta, ja kesken vaatteiden vaihdon hän soitti Tintille.

Tintti ei vastannut.

Puikkonen, Arja: Minä ja Mozart, 16–17,
Otava 2006